

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefon: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807

Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18. Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca:
trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.

NAROČNINA
Cena A: mesečna 240, četrtletna 700, polletna 1300, celoletna 2400
lir; Cena B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLTR: 55, 165, 330, 650 din.
Celoviti račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-556; Re-
ka 45-301; Ljubljana «Primorski dnevnik» — uprava 60-4045-34.

Postuma plačana v gotovini
Sp. d. z. in ab. postaje

Štev. 710

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din

ZASUŠNEVALCI ITALIJE pod krinko prijateljev

Na zasodanju glavne skupščine OZN 2. septembra so ZDA vrnila črni red tudi vprašanja su-
stavnosti za revizijo mirovne pogodbe
v Italiji. Predlog je dala ergin-
ska delegacija, ki so jo podprli
zahodnoameriške države in
večina ZDA. Po burni disku-
siji je bil predlog sprejet s 22 gla-
sov proti 6, a 18 držav se je vzdr-
želo glasovanja.

Na najnovejši manevar ZDA in
njihovih satelitov je nov črn in
večinoma reakcionarni cilj za
obrnitev na novo vojno, za hra-
nje fašističnih elementov v Ita-
liji in revizionizmu in revanšom.
ZDA so v diskusiji dali daljši odgovor
predsedniku in zagovornikom
predloga. Poudaril je nesmiselnost
predloga s pravno strani kot stva-
ri, ki je v protislovju s osnovno
zgodovinsko Zdrženosti narodov in ki bi
pomenila direktno kršitev iz listi-
ne OZN. Če bi ZDA to politično stran
vprašanja in ves manevar
satelitov kot poskus poenotiti
države, da bi izvršile moralno po-
stojanje, da bi se omogočila re-
šitve pogodbe.

Ubijalci Milke Vrabec izpovedujejo

Šovinistični tisk skuša vplivati na javno mnenje in sodstvo ter proglašja Cardila za dedno obremenjenega

Tudi večerja na odleku letišča
policeje ves dan zasliševali Cardile
in njegove tri padšaje. Čeprav
je policija zelo rezervirana in ni
zdala še nobenega uradnega poro-
čila, vendar prihajajo med javnost
raziskovalci, ki vedno bolj
osvetljujejo, kako se je izvršil zlo-
čin in kdo so materični izvršitelji.
Letterio Cardile, ki je kakor je
dosedanja preiskava dokazala, or-
ganiziral napad in tudi vodil nje-
govjo izvršitev, je bil aretiran 30.
septembra ob 6. uri zjutraj na svo-
jem domu v ulici Broletto, kjer je
njegova mat. postna upraviteljica.
Cardile je star 21 let in je bil v
službi pri radio-postji, pri svetil-
ništvu. Ze nekaj dni po izvršenem
napadu in umoru je bila policija
opozorjena nanj in ga je od tedaj
strogo nadzorovala, da bi videla,
s katerimi ljudmi ama stike in kaj
delo. Se je ko so imeli dovolj dokaz-
ov o njegovi krivdi, so ga aretirali.

Se istega dne ob 9. uri so ga za-
deli na policijski strogo zasliševali in
pred 13. uro je priznal, da je bil
udeležen pri atentatu na kulturni
krožek in je tudi povedal za imena
svojih padšajev.

Baje je bil Cardile član stranke
Uomo qualunque.
Vsekakor je že prvo zaslišanje po-
kazalo, da je Cardile normalen in
samo toliko, kolikor so vsi šovin-
isti razgrajali, ki razsajajo v ve-
černih urah po Acquedotto in sku-
šajo trovati mirne meščane.
Vsem je bil znan kot eden najhuj-
ših med njimi ter se je verjetno
udeležil tudi napada na kulturni
krožek «Perossa» in kazenskih eks-
pedicij v Gorici.

«Voce libera» od 1. oktobra:
«Ko so bili vsi štirje na vrsti, je
eden izmed njih položil streljivo,
s katero je bil oborožen, na nek
kamen, ki ga je položil na zid (1),
ki obdaja vrh. Med tem ko so bili
ostali malo stran, je orožje zdra-
nilo s podstavka in padlo so strelj-
«Giornale di Trieste», 14. sep-
tembra:
«Ta težki zločin bodo z grozo in
studom odklonili vsi Tržačani brez
razlike; to je zločin, ki ima karak-
teristične premišljene uboja, ki ne
more izhajati iz nikakega čustve-
nega napona».

«Ne more biti nobenega Italijana
— ali če je, je nevreden tega ime-
na — ki bi tako podla streljal pro-
ti neoboroženim. Kateremu kolj na-
rodu pr. p. da, ga moramo izključi-
ti iz civilnega občestva».

«Giornale di Trieste» dne 2. ok-
tobra: piše o aretiranem morilcu
Cardile-u:
«Policijski uradniki so imeli vtis,
da se nahajajo pred normalnim

človekom, (kar je pozneje potrdila
tudi njegova mati, ko je opisala
njegovo življenje nevtrnoobremenjenega
človeka z dednimi posledicami)
pred eno ohi tipični osebnosti
mladinskega zločinca, ki nam jih
je zapustila v tragično dedično
vojno in zmešnjavo, ki so si sle-
dile».

«Mati v svoji veliki žalosti skuša
prikazati mnoge nevarnosti, ki
jih je opazila pri sinu v nemirni
mladosti. Sodi, da to dedne dru-
žinske bolezni; eden izmed Letteri-
jevih stricov, je umrl v umobolnici,
lejer je živel so let».

«Kolkor je znano družina Car-
dile ni dala nikoli poroda za kakš-
ne incidente v šentjakobskem okra-
ju, kjer prebiva. Preiskava v hiši,
ob priliki arretacije ni imela nobe-
nega uspeha».

Radovedni smo, če bodo tudi o
ostalih aretiranih sodelovalnih
zločincah p. ali, da so normalni in
imeli kakšnega umobolnega strica.

ZSSR podpira FLRJ glede Slovenske Kor. ške

Dunaj, 2. — Komisija za mirov-
no pogodbo s Avstrijo je dala na-
log francoskemu delegatu, naj
pripravi odgovor na jugoslovansko
voto glede mej s Avstrijo in
glede reparacij. Kakor je znano,
zahteva Jugoslavija, da ji dovolj
obrazložiti svoje stališče pred
komisijo. Francoski delegat je iz-
javil, da ima po njegovem mne-
nju Jugoslavija kot samostojna
država pravico postajati take
zahteve.

Britanski in ameriški delegat
sta ugovarjala, češ da komisija
ni za pristojna, sovjetski dele-
gat pa je brezopogovno podprl
jugoslovansko zahtevo. Odgovor,
ki ga bo pripravil francoski dele-
gat, bodo preučili na jutrišnji seji.

Maršal Tito sprejel avstrijskega predsednika

Beograd, 2. — Maršal Tito je da-
les v prisotnosti namestnika zuna-
njega ministra Velebica sprejel
političnega predstavnika avstrijske
republike dr. Walterja Konrada El-
bestfelda.

ZAGREB — Po svojem obisku
v Sloveniji so predstavniki italijanskih
sindikatskih predstavnikov v Zagreb,
kjer so jih priarčno sprejeli.

Povzročitelji neredov v Lanišču obsojeni

Večera dopoldne ob 11.30 je O-
krožno ljudsko sodišče v Pazinu iz-
rekli obzodbo proti župniku Ceku
in sodelovalcem.

Ze dolgo časa pred prvodom so-
dnega zbora je na vzhodu pred
Ljudskim domom čakala velika
množica ljudstva iz Pazina in okoli-
ce. Ko je vstopil sodni zbor in je
začela pripeljava obtožence, je na-
stala v dvoranah grobna tišina. Pred-
sednik je prišel brati obzodbo, ob-
činstvo, branilci in tožilec so vstali
in vsi so napeto poslušali njegove
besede. Predsednik je začel brati s
slovenskim glasom: «V imenu ljud-
stva...» Nato je začel navajati zlo-
čne poseamežnih obtožencev, med
katerimi so se Cek, dr. Ukmar in
skupina Laniščanov pregrešli zoper
zakon o zaščiti države zaradi svo-
jega protidržavnega in protijugoslov-
skega delovanja. Obtoženi Cek je po-
leg tega odgovarjal tudi za sodelo-
vanje s ukupatorjem za časa nara-
dno-osvobodilne vojne. Za vse ob-
tožence je rasprava pokazala, da so
odgovorni za vse člene obtožnice.

Obtoženi Ukmar se je 23. avgus-
ta t. l., ko je prišel v Lanišče bir-

mat v imenu fašističnega škofa
Santina, strinjaj s delovanjem obto-
ženega Ceka, ki je postavlil pred
cerkev strah, ter je ta njegov po-
stopke celo odobrila. Zato je sokerj
za dogodke v Lanišču. Laniščani so
se organizirali, pečarili pred cer-
kev stražo, zaprli okovana vrata
in s silo odbijali ljudstvo, ki je ho-
tele v cerkev, ter ga napadali s ka-
menjem in kobil.

Obtoženi Sankovič, Medica, Bačič
in Brajkovič so, izjavni s strani
Laniščanov in njihovega župnika,
skupno z množico vdrlj v župnišče,
čeprav jim je zastavljala pot nara-
dno zaščita. S tem so krili do-
ločne zakona o redu in miru, zato
jih je sodišče proglašilo za krive.

Nato je predsednik izrekel na-
slednje obzodbe:

Cek Stefan na 6 let odvzema o-
sebnosti svobode s prisilnim delom ter
na dve leti izgube polničnih in za-
javljanskih pravic. Dr. Jakob Uk-
mar na en mesec odvzema svobo-
de. Ker pa je to dobo že prestal
zastražen v bolnici, je bil tako to-
izrečni obzodbi izpuščen. Lanišča-
ni so bili obsojeni na sodeče kazni
na 6 mesecev. Grbac Ivan na 10 mesecev,
Grbac Josih na 8 mesecev, Grbac Anton na 7
mesecev, Zmek Peter na 7 mesecev,
Križančič Josip na 6 mesecev in
Grbac Ivan-tič na 6 mesecev prisil-
nega dela.

Sankovič Slavko je bil obsojen na
pet mesecev, Medica Elvija na 6 me-
secev, Bačič Josip na 3 mesece in
Brajkovič Sreško na tri mesece od-
vzema svobode.

Vsem obtožencem je sodišče upo-
slovalo obzodbe okoliščin. Dr.
Ukmar je upošteval njegove od-
krite izjave. Ceku pa, ki bi bil mo-
ral po zakonu biti mnogo strože
obsojen, da so upoštevali njegovo iz-
javo, da se kosa svojih zločinov in
da bi bil v bodoče deloval v
korist svojega naroda in domovine.

Predloženi sodbe je predsednik
dejal obtožencem, da lahko vložijo
priznanje na višje sodišče Ljudske re-
publike Hrvaške.

Obtoženi Cek je dejal, da se bo
prej povzeloval s svojim branilcem,
dr. Ukmar in vsi ostali, pa da pre-
puščajo stvar branilcem.

Branilec dr. Ukmarja je dejal, da
se strinja s obzodbo.

Mila obsodba župnika Ceka je vse
iznenadila. Naš dopisnik se je ogla-
sil pri predsedniku sodišča in mu
izrazil svoje začudenje. Javni tožilec
je odgovoril: «Kl smo ljudsko
državo in namen našega prava je,
da v kaznivih delih, ki so se
pregrešili proti svobodni ljudstvu,
vsega in v imenu našega prava, vsa
možnost, da se popravi. Ker smo ljud-
ska država pa smo lahko tudi ve-
likodušni».

Sli smo tudi v pazniško bolni-
co, kjer je bil dosegl dr. Ukmar.
Sedel je ravno pri obdnu. Razgo-
varjal se je s svojim branilcem,
medtem ko je zaščitnik pobiral v
voti svoje stvari ter stopil k dr.
Ukmarju, mu dal roko in re pri-
jemo poslovi.

Vprašali smo dr. Ukmarja kdaj
se mial vrnili v Trst. Dejal je, da
čimprej, da se hoče samo malo od-
počiti in počakati avto, ki ga je
že vrnil po Istri, ko je birmoval.

Mila obsodba obtoženega Ceka
in Laniščanov ter ves postopek
sodnega zbora je napravil na vse
navzoče zelo globok vtis. Če bi re-
akcionarni gospodji prisostvovali,
razpravljali bi lahko kljub svoj
zaključnosti morali opaziti, kako
velika razlika je med pravom in
postopkom res ljudske države in
med formalnim ter brezdušnim
sodstvom zapadne demokracije.

KDO JE LETTERIO CARDILE

Na podlagi njegovih izpovedi in
policijske zvečer arretirale se tri na-
padalce na njihovih stanovanjih in
sicer Aldo Giorginja, Haria Zot-
terija in Pina Gublija, ki je bil sin
inspektorja civilne policije. Vsi so
približno iste starosti kot Cardile.
Naslednji dan, 1. t. m. med 10 in
11. uro pa je policija v Benetkah
arretirala še petega zločinca, tako
da so sedaj vsi napadalci pod
ključem.

Kot smo že omenili, je organizir-
al napad in bil vodja napadalcev
21-letni Letterio Cardile. Nekateri
časopisi bi ga radi prikazali kot
normalnega človeka in navajajo
nekatero primere njegovega ne-
normalnega vedenja. Tako je na
policijski dejal mater, ki je prišla
po informacijo, naj gre takoj domov
in da bo čez pol ur prišel tudi on.
Enak je zapodil nekoga svojega
sorodnika in mu zagrozi, da bo tu-
di njemu vrge bombe. Njegovi so-
vrstniki in ulice 20. Septembra, da
so ga dobro poznali, vedo povedati,
da je imel vedno s seboj nabasnan
samokres in večkrat tudi bombe.

Wallace obsoja ameriško politiko v OZN

New York, 2. — Bivši ameriški
podpredsednik Wallace je v reviji
«New Republic» objavil članek,
v katerem pravi, da nima nobenega
zaupanja v Marshallova načrta, ki
postavlja zapadno Evropo proti
vzhodni. Politčno ne bodo ZDA do-
segle ničesar drugega kakor samo
sovratstvo, ker so uporabile ameri-
ške milijarde za izvajanje pri-
tiskane na vlade in njihova ljudstva.

Wallace je nadaljeval, da bodo
delavci Ameriškega sovratstva, ki
skupaj ZDA uvesti in vplivati v ko-
ncept Wall Streeta na gospodarski
sistem zapadne Evrope. Ameriška
vlada in kongres sta najvna, če
mislita, da bodo evropske države
prodale svoje politične pravice za
nekaj milijard dolarjev. Američani
simo priljubljeni v Evropi in čim
bolj bodo izvajali gospodarski pri-
stik v evropskih vprašanjih, tem
bolj jih bodo Evropejci sovratili.

Končno je Wallace izjavil, da
skušajo ZDA pridobivati glasovo
za glavno skupščino OZN misleč,
da bodo postavili a tem tri četrtina
svata proti Sovjetski zvezi. Finan-
na moč bo dala Američanom sa-
mo začasen uspeh, toda med vsemi
narodi izgubijo ZDA trajno na
ugledu. Izvedba Marshallova na-
črta ne bo pomagala Američanom,
da bi zopet pridobili svoj izgublje-
ni ugled.

Višinski odklanja diskusijo po radiu

Lake Success, 2. — Voditelj so-
vjetske delegacije v glavni skup-
ščini OZN Višinski je odklonil po-
vabilo ge. Rooseveltove, naj bi z
njim v voditeljem jugoslovanske
delegacije Smitom sodeloval pri
diskusiji, ki jo je organizirala ame-
riška ženska zveza in ki jo bodo
odabrali po radiu. Voditelj jugoslo-
vske delegacije ni še odgovoril
na vabilo.

PULJ. — Iz Zagreba je prispel
v Pulj znani sovjetski pisatelj Ko-
stantin Simonov, in je nato zopet
odpotoval v Zagreb.

ZDA SABOTIRAJO mednarodno sodelovanje

Zaradi spletk imperialistov niso bile sprejete nove članice v OZN - Aranha zvesti izvrševalec volje ameriškega zunanega ministarstva - Vprašanje bivših italijanskih kolonij

Lake Success, 2. — Varnostni svet
je zaradi spletk imperialistov in
zapadnih imperialistov in njihovih
satelitov prišel zopet v krizo. Polj-
ski delegat je namreč predlagal, naj
bi s sprejemom Italije, Madžarske,
Bolgarije, Rumunje in v Finske gla-
sopisno skupino in ne posemamo za
vsako državo. Zastopnik Sovjetske
zveze je takoj izjavil, da je pripra-
vil glasovati za sprejem Italije
pod pogojem, da bodo sprejete tu-
di druge države kot članice OZN.

Po dolgi debati o postopku je svet
šel preko sovjetskega in poljskega
ugovora ter sprejel belgijski sklep,
da se bo vršilo glasovanje za vsa
okrožja posebej.

Kot prva je prišla na vrsto kan-
didatura Bolgarije, za katero so
glasovale Sovjetska zveza, Poljska
in Sirija, proti glasovanju ZDA, An-
gije, Francije in Kitajske. Posled-
ica tega je bila ta, da je tudi kan-
didatura Italije in Finske zaradi
sovjetskega veta propadla. Zapad-
ne države in druge, ki jim sledijo,
so glasovale tudi proti sprejemu
Madžarske in Rumunije. Italijanski
tisk razpravlja danes o glasovanju
in poudarja, da je Sovjetska zveza
že pred dobrim mesecem napove-
dala svoje stališče. Komunistični
«Unita» piše, da so ZDA tiste, ki
sabotirajo mednarodno sodelovanje
držav in da so ZDA izvale zavrnit-
ve italijanske prošnje za sprejem
v OZN.

Na Madžarskem je vzbudile stali-
šče zapadnih držav proti spre-
mu Madžarske v OZN nejevolje.
Madžarska vlada zavrača obzodbe,
češ da ne bi bila sposobna izpolnje-

vati v osnovni listini OZN predvi-
denih obveznosti, ako bi bila njena
prošnja sprejeta. V svoji izjavi po-
udarja vlada, da se pridobitve mla-
de madžarske demokracije porok
bi za izvršitev teh obveznosti in po-
udarja dejstvo, da uživajo madžar-
ski državljani popolno svobodo in
osnovna človekanske pravice. Vlada
ne izjave izraza začudenje, da se-
danje velesile, ki ugovarjajo spre-
jemu Madžarske v OZN, niso svo-
ječasno nekoli kritizirali Hortyjevo
režimo.

Ob večeršnjem glasovanju glede
izvolitve začasnega člana v Var-
nostni svet je Višinski izjavil, da
bi si bil svet lahko prihranil nadalj-
nje glasovanje. Ukrajina, ki je mo-
rala pretrpeti grozota razredanja
tekom vojne, zasluži, da v tem gla-
sovanju zmaga. Dejstvo, da so mor-
ali devetkrat ponoviti ožje volit-
ve, dokazuje, da OZN ne more do-
ločiti, če ni med velesilami so-
glasja. Tako soglasje smatra osnov-
na lista inak za podlogo vsemu
delovanju OZN.

Z ozirom na okolnost, da je pred-
sednik Varnostnega sveta odvzel
Višinskemu besedo, ko je hotel po-
novno govoriti glede kandidatur
v Varnostni svet, ugotavlja agencija
Tass, da je poskus predsednika Ar-
ranha, da bi prekinil Višinskoga
vzburilo med večno delegatov v
ogledu. S tem je Aranha dokazal,
da zasluži sloves zvestega izvrševal-
ca volje ameriškega zunanega mi-
nistarstva.

Urad glavne skupščine je prejel
od zastopnikov Latinske Amerike
predlog, naj bi se poleg rumnega,
angijskega in francoskega uradnega
jezika pri OZN uporabljala tu-
di španščina.

List «New York Times» povzeta
svoji današnji uvodni vprašanju
italijanskih kolonij, ki se ostalo v
amirski mirovne pogodbe s Italijo
prešle. Abesinija postavlja svo-
je zahteve na Eritrejo in deloma
tudi na Somalijo. Glede na to, da
je Anglija zasedla del abesinske
pokrajine Ogadin in da meji s
Trst, ter angleško Somalijo od tre-
stani na italijansko Somalijo, se
zdi, da bo Anglija zahtevala zaup-
no upravo nad italijansko Soma-
lijo in abesinsko pokrajino Oga-
din, zato pa bo naklonjena Abesi-
niji za pridobitev Eritrije.

Na vidiku — tako nadaljuje list
— je tudi spor zaradi Cirenajke
in Tripolitnije. Važno je, da je
Anglija med vojno objavila ple-
menu Senusije, — ki se je svoje-
časno najbolj upiralo italijanski
okupaciji, da Cirenajka ne bo nik-
dar več prišla pod italijansko
vladjo. Toda poleg Senusije, ki pri-
kažejo, da bodo dosegli v Ciren-
ajki nekako neodvisnost, v-
tjavljajo na obmeje pokrajine Ci-
renajke svoje zahteve tudi Egip-
čani.

Najbolj zapleten položaj pa bo
nastal v Tripolitniji. Italija je
prepričana, da ji bodo zapadne
države pripomogle k temu, da bo
to pokrajino, kot pooblaščenca
OZN, vsaj soupravljala.

«New York Times» je mnenja,
da nemika nadvlada v kapitalistič-
nem bioku več ne obstoj, toda za-
rad potreb porušene Evrope se pri-
pravlja načrt za novo nadvlado do-
držav, medtem ko raste ugled in
moč Sovjetske zveze in ko ljudska
gibanja v vzhodni Evropi izvajajo
vse socialne reforme. Izkušajo
združiti vse slovenske narode v
skupno obrambo proti nemški na-
padainosti. Vse te sile tvorijo bran-
nico proti razširitvi monarkovske
politike.

Gršija se deli v turistično in teroristično cono

V politični komisiji je o grškem
vprašanju bolgarski delegat izjavil,
da obnovitev normalnih odnosov
med Bolgarije in Grčijo nasprotu-
je ameriškim načrtom, ki hočejo
ustvariti pomorske in letalske baze
v Grčiji, da bi dale še bolj širili
svojo prisotnost v državah Bliznje-
ga vzhoda.

Bolgarski delegat je nadaljeval,
da hočejo ZDA a tem, ko predla-
gajo ustanovitev trajne komisije za
Balkan, doseči obdobje za svoje
enostransko postopanje. OZN je bi-
la namreč glede zadebe Gršije od
strani ZDA postavljen kratkoročno
pred izvršeno dejstvo. Bolgarski de-
legat je nadalje zavrnil poročilo ve-
dne preiskovalne komisije. Prav
tako je zanikal, da bi Bolgarija do-
bavljala grškimi partizanom denar
in drugo pomoč.

Končno je bolgarski delegat pri-
povedal, da se deli Gršija v turistično
in teroristično cono, kjer se sprejema
preiskovalna komisija in v tero-
ristično cono, ki jo nadzira ameriška
vlada, čeprav se ozemlje, osvobo-
jeno po demokratski volji
dovolj bolj veča. Zaradi tega od-
klanja Bolgarija ustanovitev po-
sebe preiskovalne komisije in
poudarja, da se bo položaj na Bal-
kanu umiril, kakor hitro bodo ob-
novljene diplomatske zveze med
Grčijo in njenimi sosedami, in ka-
kor hitro bo v Atenah na krmilu
zares reprezentativna vlada.

Abesinjski delegat je obtožil Gr-
čijo, da vodi vojno proti Albanji

Washington, 2. — Francoska,
belgijska in holandska vlada so
postale ZDA posebne note, v ka-
terih izražajo svoj strah zaradi an-
glo-ameriške politike v Porurju, ki
ogroža njihovo varnost. Omenjene
države so poslane enako nato tudi
angleški vladi. Isto bo storil tudi
Luksemburg.

Čemu taka protislovja v šovinističnem tisku?

Morilci Milke Vrabec so v zapo-
rni. Se je pred obli Tržačanom Hra-
ška nedolžno enajstletno deklico,
ki je tako nenadoma izgubila svoje
življenje.

«O grozoma množica, ki
spremila belo krsto make Milke na
njeni zadnji poti in s tem enodušno
obzodni nezasišani zločin, kate-
ga podlost in nezakonitost ne pozna
meja. Spritje te enoglasne obzodbe
so se združili tudi ljudje okoli «Vo-
ce libera» in «Giornale di Trieste»
ter obzodili zločin. Sedaj pa, ko se
pa, kdo so morilci, bi radi epopro-
pili svoje takratno mnenje.
Čitate in sodite:
«Voce libera» od 18. septembra:

«Pred takim nezasišanim in
grozotni zločinom se zdrzne člove-
ška duša v obdobju najglobljeja
gusa».

«V nobenem primeru ne bo mogel
ubijalec (ali ubijalci) predstaviti
svoj nizkočni zločin s kakršnimkoli
političnim ali narodnim idealom,
ker kdor napravi taka razbojniška
dejstva, žali vse človeštvo v tem,
kaj ama najbolj plemenitega: spo-
štovanje človeškega življenja».

«Kdor zapusti to pot (pot pra-
vo) in poseže po zločinu in uboju,
ni ne Tržačan in ne Italijan, ampak
čisto tujo naveden zločinca in se
mora kot s takim postopati»

Fršajem je zanje demokracija

Zilliacusove izjave o napadnih politiki ZDA v Sredozemlju -
Cyrankiewicz o polzkostih obnovitve monarkovske politike

Praga, 2. — Angliški laburistični
poslanec Zilliacus, ki je na obisku
v Pragi, je v razgovoru z dopisni-
kom lista «Prace» izjavil, da je la-
buristična stranka glede Marshal-
lova načrta sklopljena, da Ame-
rika ne poklanja daril in zaradi te-
ga bo treba voditi pametno in pre-
vidno politiko.

Na posebno vprašanje je Zillia-
cus odgovoril, da bi laburistična
vlada, če bi hotela obdržati nacio-
nalizacijo industrije, zasla takoj v
krizo. Kar se čuje odskodine biv-
šim lastnikom za nacionalizirana
podjetja, smatra laburistična stran-
ka, da je bila vada preveč več ko-
dušna. Levj krio laburistične
stranke zahteva večjo udležbo do-
delavstva pri vodstvu nacionalizir-
anih podjetij.

O vprašanju ameriške pomoči
Gršiji in Turčiji je Zilliacus dejal,
da zasluži ZDA napadno po-
litiko na Srednem vzhodu in pod-
pirajo fašizam, ki ga omi imenuje-
jo «demokracija».

O razvoju nemške industrije je
Zilliacus pripomnil, da ga je nje-
gov obisk v Nemčiji prepričal, da
nemško delavstvo ni pripravljeno
podpirati kapitalistični režim v za-
padni Nemčiji. Časi wilmarške re-
publike so minili, rudniki in in-
dustrije morajo biti nacionalizirani.
Na dopisnikovo vprašanje, če ob-
stoji za svet nevarnost nove vojne,
je Zilliacus odgovoril negativno.
Dejal je, da po njegovem mnenju
ZDA niso v stanju dobiti od ame-
riškega ljudstva privoljenja za
splošno mobilizacijo. Vojno je mo-
gote napovedati samo na podlagi
sklepa ameriškega kongresa, ki de-
la pod vplivom javnega mnenja.
Tudi angleški delavski razred noče
vojne s Sovjetsko zvezo. Dve tretji-
ni angleškega prebivalstva želi
čim tesnejše zveze s Sovjetsko zve-
zo. Vsaq Anglija, da ne bi važno,
kdo bi zmagal, kajti Anglija bi voj-
no izgubila.

Kongres konservativne stranke v Londonu

London, 2. — Danes se je začel
kongres konservativne stranke.
Eden je obrazložil program, ki bi
po njegovem omogočil zopetno zna-
glo konservativce pri prihodnjih
volitvah.

Zgrešena smer tržaske trgovinske politike

«Bremogom, ki ga nima, bo Trst plačeval v Italiji cement»
Vask gospodarski ukrep ZVU do-
pusti, da hodi ZVU v zunanji tr-
govinski politiki dosledno po isti
liniji, da hoče za vsako ceno za-
varovati ostanje gospodarstva v tes-
ni zvezi s Italijanskim gospodar-
stvom. ZVU ne upošteva pri
gospodarskih koristih Trsta, ni-
koli svojega mnenja Tržačanov,
niti svoj poslovo dejavnost radi
podobitvi italijanskega odtepa in
tudi svoje gospodarske zveze na
Sredozemlju.

Tržaška politika ZVU se tu-
daj kaže v predlogi anglo-ame-
riškega, ki prihajajo iz
ameriške in angleške gospo-
darstva, celo prekrajajo.
Tržaška pripadajo opraviče za
ameriško ekspanzijo v Po-
rurju in na Sredozemlju.

Tržaška ZVU possem ignorira Ju-
govino pri reševanju tako pere-
nega delovno ljudstvo v ZSSR

Letos se je nad
svetovskih državljanoz zdrave-
ništvu, na Krimu, Kavkazu, in
Ukrajini in Oredajih A.

Tržaški sanatorijih je preživ-
el drugo svojo poletnice 50
tisoč tisoč vacuiništvu in sred-
njemu profesorju; 30 tisoč
tisoč tisoč tisoč tisoč tisoč tisoč
tisoč tisoč tisoč tisoč tisoč tisoč

Francoske rezerve dolarjev izčrpane pred koncem oktobra

Washington, 2. — Francoski zu-
nanji minister je po razgovoru s
predsednikom Trumanom na kon-
ferenci čaka med drugim izjavil,
da je Truman razočal položaj
Francije in mu povedal, da bodo
francoske rezerve dolarjev izčrpane
med 15. in 30. oktobrom. Nadalje
je poudaril, da je Francija že znat-
no svoj uvoz, zlasti bakra in boma-
ba, ki sta za francosko industrijo
najpomembnejši surovini. Končno je
Bridout izjavil, da je Nemčija od-
povedala svojih 92 milijonov dol-
larjev zlasti za Francijo ne bo
prešla dolarske pomoči do konca
oktobra, bo njen gospodarski polo-
žaj postal izredno težak.

200.000 tekstilnih delavcev stavka v Argentini

Buenos Aires, 2. — 200.000 delav-
cev tekstilnih tovarn v Argenti-
ni je proglašilo splošno stavko.

Tudi o tem gospod Marazza ni bil obveščen...

Dne 16. septembra ob 15.30, ko
so na goriskem gradovi izobestili
veliko italijansko zastavo, je prišla
skupina približno petdesetih šol-
nikov v ulico Bajamonti. Vrh
so v stanovanju Perovicov. Neki
plovilca mladenič (dobro znan v
Gorici) je nosil in smatral škofa
maršala Tita. Ko je prišel o hi-
šo, je udaril po glavi K. Perovicov
s silko, da se je ta razletela. Pri-
kom je svopil: «Tu imaš Tita».

Tolpa je bila oborožena s
palicami, z železnimi bokarji,
noži itd. In stanovanja so zmo-
tali na ulico nekaj pohištva,
knjige in obleko. Vse to so
zaigali. Med drugim so ukrali
tudi zlato uro. (Dobilj so jo že
povrnjeno, ker so nekatere na-
padalce spoznali). Družini Pe-
rovi so povzročili preko 100 tisoč
lir škodo.

Med nap

